

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 714
van **ROBRECHT BOTHUYNE**
datum: 13 juli 2017

aan **PHILIPPE MUYTERS**
VLAAMS MINISTER VAN WERK, ECONOMIE, INNOVATIE EN SPORT

Crowdfunding - Stand van zaken

Als alternatief op de financiering van (startende) ondernemers kan men een beroep doen op crowdfunding. Op die manier kan het grote publiek voor de nodige financiële middelen zorgen. De procedure bestaat erin dat men op het internet het bedrijfsproject zoekt dat financiering zoekt en daar 'believers' achter schaaft. Zij zullen geld ter beschikking stellen van het project. Indien aan de voorwaarden voldaan is, dan zal het internetplatform het geld overmaken aan de (toekomstige) ondernemer.

Er zijn verschillende soorten crowdfunding:

- donaties;
- reward-based en voorverkoop;
- schuldfinanciering via leningen;
- participatie via aandelen.

Crowdfunding helpt ondernemingen om de markt te professionaliseren, maar zorgt ook voor schaalvergroting en stimuleert anderen om crowdfunding aan te wenden. Doch, de regelgeving dient mee ruimte te maken voor de groei van deze vorm van financiering.

Op 21 september 2016 was er een crowdfundingdag in Vlaanderen, georganiseerd door Douw en Koren samen met Voka.

1. Hoeveel heeft crowdfunding opgebracht in 2015 en 2016? Graag het totale bedrag per jaar en opdeling naar:
 - a) soort crowdfunding;
 - b) startende onderneming/reeds bestaande onderneming/project;
 - c) provincie waar het project/de onderneming gelegen is;
 - d) gevraagd bedrag;
 - e) opgebracht bedrag.
2. Hoeveel ondernemingen/projecten zijn via crowdfunding kunnen opstarten met hun idee in 2015 en 2016? Graag het totale aantal per jaar en opdeling naar:
 - a) provincie waar ze gelegen zijn;
 - b) soort product dat ontwikkeld werd.
3. Steden zoals Gent zijn geïnteresseerd in crowdfunding ter financiering van de lokale economie.

Welke andere steden/gemeenten in Vlaanderen zijn dat nog?

4. Momenteel kan men per persoon en per project slecht 1000 euro investeren via crowdfunding. In de buurlanden bestaat die regel niet.

Zijn er plannen om deze regel te versoepelen? Zo ja, richting welk bedrag of onbeperkt? Zo neen, waarom niet?

5. Crowdfunding kan ook risico's inhouden. Informatie en transparantie daarover zijn nodig.

Via welke ingrepen kan de minister deze informatie delen met het grote publiek?

6. Wat zijn de resultaten van de crowdfundingdag in Vlaanderen van 21 september 2016?

7. Via welke ingrepen kunnen banken verankerd worden binnen het systeem van crowdfunding?

ANTWOORD

op vraag nr. 714 van 13 juli 2017

van **ROBRECHT BOTHUYNE**

1. Crowdfunding maakt in België een sterke groeifase door. Daar waar in 2015 nog 10,2 miljoen euro gefinancierd werd via crowdfunding, bedroeg dit in 2016 maar liefst 29,9 miljoen euro volgens de jaarlijkse update die Douw & Koren hierover maakt.

Daarmee is de markt in 2016 ruim 2,9 maal zo groot gebleken als in 2015, en liefst 6,9 maal groter dan 2014, toen de teller nog op 4,35 miljoen euro stond.

België loopt in totaal opgehaald kapitaal met crowdfunding echter nog altijd aanzienlijk achter op omringende landen. Zo werd in Nederland in 2016 meer dan 170 miljoen euro gecrowdfund, doch relatief stijgt België veel sneller (stijging met 194% in 2016 in België t.o.v. 33% in Nederland).

Per type crowdfunding ziet de evolutie er als volgt uit (gebaseerd op cijfers van Douw&Koren):

	2015	2016
Donaties	€ 0,68 miljoen	€ 1,4 miljoen
Reward-based	€ 2,0 miljoen	€ 4,2 miljoen
Leningen	€ 5,3 miljoen	€ 8,5 miljoen
Aandelen	€ 2,2 miljoen	€ 15,5 miljoen

Gemiddeld werd er € 25.000 opgehaald per project via crowdfunding, waarbij wel grote verschillen vast te stellen zijn tussen maatschappelijke projecten (gemiddeld € 3.300), creatieve projecten (gemiddeld € 7.700) en ondernemingen (gemiddeld € 235.000).

Over de andere gevraagde opdelingen zijn bij mijn weten geen gegevens verzameld.

Zoals u weet zit het gebruik van de winwinlening hier niet in. U kent het gebruik van de winwinlening uiteraard, ruim 50 miljoen euro in 2016. Douw & Koren verwerkt deze cijfers niet, maar gezien de bemiddelingsdiensten die tegenwoordig mee de winwinlening promoten is dit eigenlijk ook steeds meer een vorm van crowdfunding.

2. In 2016 werden in België 1194 projecten gecrowdfund (657 maatschappelijke projecten, 433 creatieve projecten en 104 ondernemingen).
In 2015 betrof het 423 projecten (141 maatschappelijke projecten, 171 creatieve projecten en 111 ondernemingen).

Uit deze cijfers valt vast te stellen dat vooral de maatschappelijke projecten qua aantal het sterkst zijn gestegen. Vervolgens kenden de creatieve projecten een verdubbeling van het aantal. De ondernemingsprojecten zijn ongeveer stabiel gebleven ondanks de sterke stijging van het opgehaalde geld bij de ondernemingsprojecten.

3. Naast Gent heeft ook Brussel zijn eigen crowdfunding platform: <https://www.growfunding.be/nl/bxl>. Uit onze contacten blijkt dat andere steden er over nadenken om een crowdfundingplatform op te zetten.

4. De federale regering heeft gehoor gegeven aan de wens van de crowdfundingplatformen om o.m. het maximumbedrag per investeerder te verhogen.

De huidige situatie inzake crowdfunding in België is als volgt:

- Voor niet-financiële crowdfunding (i.c. donaties en rewards) is er geen beperking qua opgehaalde middelen en evenmin moet er een prospectus opgemaakt worden. De individuele investeerders kunnen ongelimiteerde bedragen investeren.
 - Voor financiële crowdfunding (i.c. leningen en aandelen) dient er een verschil gemaakt te worden qua grootteorde van de opgehaalde bedragen:
 - ♦ Indien men maximaal €100.000 ophaalt: dat kan zonder prospectus en de individuele investeerders kunnen ongelimiteerde bedragen inbrengen, tot een maximum van €100.000.
 - ♦ Indien men tussen €100.000 tot €300.000 ophaalt: dat kan nog altijd zonder prospectus, maar dan mag elke individuele investeerder maximaal €1.000 in een project investeren. Indien de financiële middelen opgehaald worden via een 'vergund' crowdfundingplatform wordt dit verhoogd tot maximaal €5.000 per individuele investeerder.
 - ♦ Indien men meer dan €300.000 ophaalt: hiervoor is altijd een prospectus nodig maar er zijn geen grenzen aan de geïnvesteerde bedragen.
 - ♦ Indien er voor een project van minder dan €300.000 toch een prospectus wordt gemaakt, dan is er evenmin een plafond voor de individuele investeerder.
5. Op de website van Agentschap Innoveren & Ondernemen staat een specifiek hoofdstuk over de voor- en nadelen van crowdfunding zowel voor de ondernemer als voor de investeerder. Zie <http://www.vlaio.be/artikel/voor-en-nadelen-van-crowdfunding> Ook Wikifin, een website van het FSMA, maakt duidelijk melding van de gevaren van crowdfunding voor de particuliere belegger. Zie <http://www.wikifin.be/nl/themas/sparen-en-beleggen/andere-beleggingsmogelijkheden/crowdfunding> Bij alle financiële crowdfundingplatformen staat heel duidelijk op hun website vermeld welke risico's de investering inhoudt.
 6. Voka was tevreden over het initiatief en het sensibiliserend en informierend karakter naar ondernemers toe dat er van uitging. De doelstelling was te informeren; met een 300-tal aanwezigen is dat ook gelukt. Zoals u weet betrof het een eigen initiatief van Voka en geen door het agentschap Innoveren en Ondernemen gefinancierd initiatief waardoor wij er ook geen uitgebreidere evaluatie van maken.
 7. Crowdfunding, zowel rewardbased als financiële crowdfunding wordt door de banken benaderd als hefboom. Niet alleen kan een deel van de financieringsbehoefte via crowdfunding worden aangevuld; ook kan meteen de markt gevalideerd worden. Verkoopt het product? Slaat het aan bij het publiek? Wordt de doelgroep duidelijker? Zowel BNP Paribas Fortis, ING als KBC hebben nauwe banden met één of meerdere crowdfundingplatformen en creëren daardoor een synergie ten voordele van de ondernemer op zoek naar financiering.